

Zelena prognoza za 1.6.2018. - O moljcu paradajza

MOLJAC PARADAJZA (*Tuta absoluta*)

MOLJAC PARADAJZA JE ŠTETOČINA POREKLOM IZ JUŽNE AMERIKE. U EVROPI JE PRVI PUT REGISTROVANA U ŠPANJI 2006. GODINE I DO DANAS SE PROŠIRILA U VEĆINU EVROPSKIH ZEMALJA. U NAŠOJ ZEMLJI PRVI PUT JE REGISTROVANA 2011. GODINE I POSTALA JE VEOMA ZNAČAJNA ŠTETOČINA. NJENO PRISUSTVO JE DOMINANTNO VEZANO ZA PROIZVODNJU PARADAJZA U ZATVORENOM PROSTORU.

ODRASLE JEDINKE SU OKO 10 MILIMETARA DUŽINE, SIVO SMEĐE BOJE I NOĆNI SU LEPTIRI. ŽENKE POLAŽU SITNA, ELIPTIČNA JAJA UGLAVNOM NA LISTOVE. LARVE SE PILE NAKON 4 DO 5 DANA. LARVA IMA ČETIRI RAZVOJNA STADIJUMA. LARVE PRVOG STADIJUMA SU SVETLE A KASNIJE POSTAJU ZELENE I ROZE BOJE. LARVA PRIČINJAVA ŠTETE NA SVIM NADZEMNIM DELOVIMA BILJKE PARADAJZA.

SLIKA1-ODRASLE JEDINKE MOLJCA PARADAJZA TOKOM KOPULACIJE

SLIKA2-JAJA MOLJCA PARADAJZA NA LISTU

LARVE PRODIRU U LISTOVE, STABLO I PLODOVE PARADAJZA U KOJIMA SE HRANE I RAZVIJAJU PRAVEĆI KARAKTERISTIČNE MINE. PLODOVI MOGU BITI NAPADNUTI ODMAH PO FORMIRANJU. NA LISTOVIMA, LARVE SE HRANE SAMO MEZOFILOM OSTAVLJAJUĆI EPIDERMIS NETAKNUT.

SLIKA3-MINE NA LISTU PARADAJZA KAO POSLEDICA ISHRANE LARVE

SLIKA4-LARVA MOLJCA PARADAJZA UNUTAR MINE NA LISTU

SLIKA5-LARVA MOLJCA PARADAJZA I OŠTEĆENJE OD NJENE ISHRANE NA PLODU

PARADAJZ JE UGROŽEN U SVIM FAZAMA RAZVOJA, OD RASADA DO BILJAKA U PLODONOŠENJU.

OVA ŠTETOČINA IMA VISOK REPRODUKTIVNI POTENCIJAL. LARVE NE ULAZE U DIJAPAUZU DOKLE GOD IMA HRANE, TAKO DA U ZATVORENOM PROSTORU GDE SE TOKOM CELE GODINE PROIZVODI PARADAJZ, OVA ŠTETOČINA MOŽE RAZVITI 10 DO 12 GENERACIJA GODIŠNJE.

MERE ZAŠTITE

U MERE KONTROLE MOLJCA PARADAJZA SPADAJU:

- POSTAVLJANJE FEROMONSKIH KLOPKI ZA REGISTROVANJE PRISUSTVA I PRAĆENJE NIVOVA POPULACIJE, A TAKOĐE I ZA IZLOVLJAVANJE IMAGA
- POSTAVLJANJE VODENIH KLOPKI SA KOJIMA JE MOGUĆE JOŠ MASOVNIJE IZLOVLJAVANJE IMAGA
- POSTAVLJANJE MREŽE PROTIV INSEKATA NA ULAZ U OBJEKAT, KAO I NA MESTA ZA PROVETRAVANJE OBJEKTA
- UNIŠTAVANJE LISTOVA I PLODOVA SA LARVAMA
- PLODORED, OBRADA ZEMLJIŠTA, ADEKVATNO ĐUBRENJE I NAVODNJAVANJE
- BIOLOŠKA BORBA TJ. UPOTREBA PRIRODNIH NEPRIJATELJA. U KONTROLI MOLJCA PARADAJZA VISOKU EFIKASNOST POKAZALA JE UPOTREBA PREDATORSKE STENICE *Macrolophus pygmaeus*. ODRASLE JEDINKE I LARVE OVE VRSTE SE HRANE JAJIMA I LARVAMA MOLJCA PARADAJZA. TAKOĐE, OVA VRSTA, VISOKU EFIKASNOST ISPOLJAVA I U KONTROLI BELE LEPTIRASTE VAŠI.

SLIKA6-ODRASLA JEDINKA STENICE PREDATORA *Macrolophus pygmaeus*

SLIKA7-LARVA STENICE PREDATORA *Macrolophus pygmaeus*

UKOLIKO DOĐE DO VEĆEG PODIZANJA BROJNOSTI MOLJCA PARADAJZA, AKO SE REGISTRUJE PREKO 50 JEDINKI NA FEROMONSKIM KLOPKAMA DNEVNO, UBACUJE SE DODATNA POPULACIJA PREDATORA I TO NA MESTA ŽARIŠTA.

MEĐUTIM, UKOLIKO SE BIOLOŠKIM MERAMA KONTROLE NE OBEZBEDI ODGOVARAJUĆA ZAŠTITA PARADAJZA OD OVE ŠTETOČINE, MOGUĆA JE PRIMENA HEMIJSKIH MERA BORBE. U TU SVRHU PREPORUČUJE SE PRIMENA NEKOG OD REGISTROVANIH INSEKTICIDA:

PREPARAT	AKTIVNA MATERIJA	DOZA
CORAGEN 20 SC	HLORANTRANILIPROL	0,175-0,2 L/HA
AVAUNT 15 SC	INDOKSAKARB	0,17-0,25 L/HA

PRILIKOM PRIMENE INSEKTICIDA OBAVEZNO TREBA VODITI RAČUNA O KARENCI.